

Utbildningsinspektion i Centralskolan, grundskola årskurs 7–9, obligatorisk särskola årskurs 7–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Centralskolan den 20–21 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Nässjö kommun och Centralskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Centralskolan intervjuades elever och personal i grundskolan och den obligatoriska särskolan, elevhälsoteamet och rektorn samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i de flesta klasser. Även andra

iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Centralskolan	Antal elever
Grundskola	289
Obligatorisk särskola	16

Centralskolan med elever i årskurs 7–9 ligger mitt i centrala Nässjö. Den består av tre byggnader varav den äldsta delen är från 1887 och övriga delar har tillkommit efter hand. Den obligatoriska särskolan finns dels i huvudbyggnaden, dels i den byggnad där det finns matsal, naturvetenskapssalar samt hem- och konsumentkunskap. Eleverna kommer i allmänhet från F–6-skolorna i Handskeryd, Åker och Fredriksdal. Färre än tio procent har annat modersmål än svenska.

Sammanfattande bedömning

Centralskolans kunskapsresultat ligger strax över riksgenomsnittet och skolan bedriver ett målinriktat arbete för att alla elever skall nå målen. Eleverna trivs bra och det råder god arbetsro, men det saknas ett systematiskt värdegrundsarbete utöver den omsorgsfulla introduktionen när eleverna börjar i årskurs 7. Vidare bör elevernas inflytande öka, arbetssätten variera mera och arbetet kopplas till målen på ett tydligare sätt för eleverna. Rektorn är drivande men behöver samordna skolans arbete och utvecklingsinsatser bättre i förhållande till de nationella målen för utbildningen, bland annat genom att förtydliga arbetsplanen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Studiehandledning på modersmål erbjuds inte (5 kap. 2–3 §§ grundskoleförordningen).
- Arbetsplanen har inte utarbetats under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör tydligare målinrikta sitt arbete med att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.
- Ordningsreglerna bör förankras hos eleverna.
- Elevernas inflytande bör förbättras, både när det gäller demokratiska processer och deras lärande.
- Skolan bör säkerställa att det är de nationella målen i kursplanerna som styr lärandet i alla ämnen, att eleverna har kännedom om dessa mål och att de har inflytande över arbetsformer och innehåll för att nå målen.

- Centralskolan bör öka sina insatser för att skapa kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling.
- Arbetssätt och arbetsformer bör varieras mera, och skolan bör öka sina insatser för att anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov.
- Den individuella utvecklingsplanen bör kunna innehålla långsiktiga mål och mål som bygger på elevens intresse, inte enbart förbättringsområden, och skrivningarna skall vara i enlighet med målen för utbildningen.
- Skolans arbetsplan bör förtydligas så att den beskriver hur skolan skall genomföra målen för utbildningen.
- Kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den kan utgöra ett användbart redskap i det fortlöpande kvalitetsarbetet.
- Rektorn bör ta ett tydligare ansvar för att utbildningen utvecklas, och öka sin förtroenhet med den obligatoriska särskolan.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

För Centralskolans 114 elever i årskurs 9 vårterminen 2006 låg det genomsnittliga meritvärdet på 209,4, det vill säga några poäng högre än riksgenomsnittet. Genomsnittet för Nässjö kommun låg under riksgenomsnittet. Centralskolans andel behöriga till nationella program och andelen som nått målen i alla ämnen är väsentligt högre än i riket. I Salsa, Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser, kan man utläsa förväntade resultat för en skola mot bakgrund av elevsammansättning och föräldrars utbildningsnivå. Centralskolans andel elever som nått målen är högre än beräknat enligt Salsa, och skillnaden till det bättre är särskilt märkbar från 2004 och framåt. Det är inte så stor skillnad mellan resultaten för flickor respektive pojkar som det är i riket.

Normer och värden

Både intervjuerna och inspektörernas intryck ger bilden av att eleverna trivs bra. Arbetsron framstår som mycket god, och det råder ett öppet och respektfullt umgängesklimat mellan vuxna och elever, och mestadels eleverna emellan. Under det innevarande läsåret är det ganska sällsynt med incidenter och att enskilda elever känner sig utsatta. Dylikt kommer i allmänhet till de vuxnas kännedom, och intervjugrupperna beskriver snabba insatser för att komma tillrätta med eventuella spänningar eller konflikter. Inspektörerna bedömer att resultatet när det gäller normer och värden är gott.

Sammanfattning

Centralskolan har goda resultat för området normer och värden. Resultatet för kunskaper ligger strax över riksgenomsnittet.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygsättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Från och med den 1 april 2006 skall varje enskild verksamhet ha en likabehandlingsplan i enlighet med lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (2006:67). Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Av Centralskolans likabehandlingsplan framgår det inte vilka insatser skolan skall göra för att främja lika rättigheter samt förhindra och förebygga kränkningar utifrån de olika diskrimineringsgrunderna. Beskrivningen av det förebyggande arbetet ger ingen tydlig vägledning för hur åtgärderna ska upprätthållas och utgör därmed ett svagt underlag för utvärdering. Uppföljning och utvärdering försvåras också av att planen inte är daterad. Det går heller inte att utläsa vilka åtgärder som är långsiktiga och vilka som gäller tillfälliga förhållanden. Ansvarsfördelningen mellan rektorn och personalen är inte angiven. Beskrivningarna i planen utgår inte från den nya lagens benämningar och de dokument som ingår behöver uppdateras för att täcka lagens innehåll. Likabehandlingsplanen är i huvudsak utarbetad av elevvårdsteamet. Enligt vad inspektörerna erfar har eleverna i viss mån hört att skolans likabehandlingsplan finns men vet inte vad den eller lagen ifråga innehåller. Inspektörerna vill påpeka att arbetet med att utforma, följa upp och revidera likabehandlingsplanen i fortsättningen skall ske under medverkan av eleverna. Bedömning av detta område sker i kommunrapporten.

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att varje elev tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling och medverkar till att bistå andra människor. Den ovannämnda likabehandlingsplanen skall bland annat beskriva hur det förebyggande arbetet skall gå till med hänsyn till de olika diskrimineringsgrunderna. Det goda klimatet på skolan utesluter inte att konflikter och negativt bemötande kan förekomma eleverna emellan, och vid vissa tillfällen kan särskolans personal uppleva att de eleverna blir mer utsatta. Intervjuerna visar att personalen genast reagerar vid incidenter och akuta händelser, och klassföreståndarna uppger att de kontakter föräldrarna omedelbart. När klasserna börjar i årskurs 7 på Centralskolan består de av elever från tre olika skolor, och man inleder höstterminen med gemensamma aktiviteter och olika övningar för att stärka gemenskapen och den ömsesidiga respekten. Enligt intervjuerna lägger skolan vikt vid värdegrundsfrågor även i fortsättningen, men det är en fråga för varje lärare huruvida förebyggande insatser förekommer. Det finns ingen samlad bild av i vilken utsträckning dessa insatser sker eller vilken effekt de har. Utöver vissa utbildningsdagar under terminerna där värdegrundsfrågor förekommer har skolan inte ett gemensamt system för det förebyggande arbetet, och intervjuerna visar att likabehandlingsplanen inte är förankrad hos personalen. Inspektörerna vill påpeka att det förebyggande arbetet enligt ovannämnda lag skall omfatta att motverka diskriminering på grund

av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Inspektörerna bedömer att Centralskolan tydligare bör målinrikta sitt arbete med att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Enligt grundskoleförordningen skall det finnas ordningsregler för varje skola. Centralskolan har nyligen utarbetat ordningsregler och arbetet har skett med delaktighet från föräldrars och elevers sida. De intervjuade eleverna upplever emellertid inte att deras synpunkter fått genomslag i den slutliga utformningen, och inspektörerna uppfattar att reglerna inte omfattas av eleverna i en sådan utsträckning att de fungerar som verktyg i det dagliga arbetet. Enligt eleverna är det heller inte tydligt om systemet med så kallade prickar fortfarande gäller och hur detta i så fall förhåller sig till de konsekvenser som anges i ordningsreglerna. Inspektörerna bedömer att ordningsreglerna bör vara bättre förankrade hos eleverna.

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att eleven successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan samt lär sig arbeta i demokratiska former. Arbetsmiljöråd för de olika våningsplanen på Centralskolan håller på att komma igång med sitt arbete, och detta syftar till att stärka elevinflytandet och förbättra den inre miljön. För övrigt ger intervjuerna bilden av ett mindre aktivt engagemang i elevrådet, och det är olika mellan klasserna hur ofta de har klassråd där de kan bereda frågor till elevrådet och träna sig i demokratiskt inflytande. Inspektörerna bedömer att skolan bör stärka elevernas träning i att arbeta i demokratiska former och öka deras möjligheter till inflytande.

I läroplanen står det att läraren skall se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. På Centralskolan visar intervjuerna att utvecklingen på detta område sker olika aktivt under olika läsår, och inspektörerna finner att under det pågående läsåret beror elevernas möjlighet att påverka undervisningen i hög grad på vilken lärare de har. Särskilt i naturorienterande ämnen och i viss mån i samhällsorienterande ger de intervjuade eleverna exempel på att de kan vara med och utforma innehåll och tillvägagångssätt. Den dominerande bilden är dock att elevernas inflytande över undervisningen är svagt, och inspektörerna bedömer att det bör förbättras.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Enligt läroplanen skall skolan klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Att de känner till de nationella målen är också en förutsättning för att de, som skollagen anger, ska kunna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Intervjuerna visar att eleverna känner till att det finns mål, men det framgår också att man arbetar mot olika uppsättningar mål på skolan och det är inte alltid tydligt för eleverna vilket som är mål och vilket som är betygskriterier. Inspektörerna bedömer att skolan bör se till att det är de nationella målen i kursplanerna som styr lärandet i alla ämnen, att eleverna har kännedom om dessa mål och att de har inflytande över arbetsformer och stoff för att nå målen.

Sedan 1994 existerar inte begreppet stadier i läroplanen för grundskolan, utan utbildningen skall utgöra en kontinuitet för eleven. Centralskolans elever går på andra skolor till och med årskurs 6. Detta system förutsätter att lärarna på de olika nivåerna samverkar för att eleverna skall kunna arbeta vidare mot målen utifrån hur långt de redan utvecklats. Av intervjuerna framgår att de skolor som

eleverna kommer från förmedlar information om elever i behov av särskilt stöd, men angående lärandet i stort förekommer inget regelbundet informationsutbyte om till exempel arbetssätt, stoff eller elevinflytande. Inspektörerna bedömer att Centralskolan bör öka sina insatser för att skapa kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling.

Läroplanen anger att skolan skall ge utrymme för olika kunskapsformer och balansera dem till en helhet, liksom innehåll och arbetsformer skall varieras. Den anger också att undervisningen skall anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. Intervjuerna och lektionsbesöken på Centralskolan ger en bild av liten variation av formerna för lärandet. Eleverna beskriver föreläsning och reproducerande arbetsuppgifter som de vanligaste arbetssätten. Inspektörerna såg få inslag där eleverna erbjöds uppgifter som tränar förmågan att kritiskt granska, formulera och pröva antaganden samt lösa problem, liksom få exempel på experimenterande arbetsformer och ämnesövergripande innehåll. Få praktiska och konkreta resultat av arbetet var synliga i klassrummen. För elever som riskerar att inte nå målen finns möjligheter att anpassa undervisningen till elevernas behov, men i övrigt bygger undervisningen i hög utsträckning på samma tillvägagångssätt för lärandet för alla elever. Inspektörerna bedömer att arbetssätt och arbetsformer bör varieras mera, och skolan bör i högre utsträckning anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov.

Individanpassning och stöd

Enligt skollagen skall elever som har svårigheter i skolarbetet ges särskilt stöd, och grundskoleförordningen anger att åtgärdsprogram skall upprättas när sådant behov har konstaterats. Centralskolans organisation är utformad så att ett antal lärare i ett arbetslag har ansvar för ett antal klasser, där elevantalet är anpassat för att eleverna skall få god möjlighet att nå målen. Skolans rutiner för elever i behov av särskilt stöd är knapphändigt beskrivna, men inspektörerna finner att det i praktiken finns väl upparbetade tillvägagångssätt. Stödbehov fångas upp i arbetslaget och genom diagnostiska test i svenska, matematik och engelska. Stödinsatserna kan ske genom anpassning av lärmiljön samt genom insatser på grupp- och individnivå. En specialpedagog planeras få en handledande roll för att skapa ytterligare flexibilitet och effektivitet kring stödinsatserna. Inspektörerna bedömer att Centralskolan har goda rutiner för särskilt stödbehov och en organisation som stöder elevernas möjligheter att nå målen, men vill påpeka att beskrivningen av rutinerna kan göras tydligare så att den utgör en bas för samsyn och kan fungera som underlag för utvärdering av detta område.

Enligt grundskoleförordningen skall elever som behöver det få studiehandledning på sitt modersmål. Syftet är att de skall kunna följa med i skolarbetet även där deras svenskunskaper inte räcker till. På Centralskolan förekommer det enligt intervjuerna med rektorn och personalen att det finns elever som behöver studiehandledning på modersmålet, men sådan erbjuds inte och rättigheten verkar inte vara känd på skolan. Inspektörerna bedömer att Centralskolan måste tillgodose behovet av studiehandledning på modersmål.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygsättning

Enligt grundskoleförordningen skall lärare, elev och vårdnadshavare minst en gång per termin genomföra utvecklingssamtal om hur elevens utveckling bäst kan stödjas. I samband med utvecklingssamtalet skall läraren upprätta en individuell utvecklingsplan för varje elev. Planen skall sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Centralskolan genomför utvecklingssamtal där enligt föräldrarna elevens möjlighet att ta del som en likvärdig part i samtalet varierar, och där det som läraren anser att eleven bör förbättra betonas snarare än elevens starka sidor eller intressen, oavsett om eleven riskerar att inte nå målen eller ej. Det insända exemplet på individuell utvecklingsplan har en anstrykning av åtgärdsprogram och innehåller ett omdöme om elevens personlighet vilket inte ingår i skolans uppdrag. Inspektörerna bedömer att utvecklingsplanerna även bör kunna omfatta långsiktiga mål och mål som utgår från elevens intresse, inte enbart förbättringsområden, och att skrivningarna skall vara i enlighet med målen för utbildningen.

Klasserna har avsatt tid en gång i veckan då mentorerna och eleverna kan följa upp målen i den individuella utvecklingsplanen, en möjlighet som enligt eleverna också delvis utnyttjas.

Enligt grundskoleförordningen är det nationella mål och betygsriterier som betygsättning i avslutade ämnen skall grunda sig på, och när betyg sätts i ämnen som inte är avslutade skall de kunskaper bedömas som eleven inhämtat fram till den aktuella terminen. I Nässjö har lärarna i respektive ämnesgrupp arbetat fram gemensamma betygsriterier, där det enligt inspektörerna varierar mellan ämnena om dessa är i enlighet med kunskapskvaliteterna enligt de nationella målen och betygsriterierna. Eleverna på Centralskolan berättar att de får information om betygsriterier vid början av terminen och när de börjar med ett nytt ämne. De uppfattar att lärarnas bedömningar inte alltid grundar sig på kunskapsresultat utan också på relationen mellan läraren och eleven. De anser också att kravnivåerna mellan olika ämnen skiftar, liksom att betygen vid de tidigaste betygstillfällena kan vara låga i förhållande till kunskapsnivå för att bli mer rättvisande vid de senare. Skolan kan inte visa på några insatser för att säkerställa kvaliteten inom området bedömning och betygsättning utöver att lärarna rättar tillsammans och har spontana diskussioner. Inspektörerna bedömer att Centralskolan bör öka sina insatser för att åstadkomma en likvärdig betygsättning enligt de nationella bestämmelserna.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Grundskoleförordningen anger att det skall finnas en arbetsplan för hur skolan skall genomföra de fastställda målen för utbildningen. Arbetsplanen skall utarbetas under medverkan av personalen och företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Den samling dokument med beteckningen Arbetsplan som Centralskolan sänder in till Skolverket innehåller organisatoriska och praktiska rutiner, men inget som beskriver hur man ska genomföra målen för utbildningen. Vid besöket visar sig skolan ha vissa dokument som är kopplade till målen för utbildningen, utan att dessa ingår i arbetsplanen. Enligt personalen är också vissa av de dokument som ingår inte aktuella. Inspektörerna bedömer att skolans arbetsplan bör förtydligas så att den beskriver hur skolan skall

genomföra de fastställda målen för utbildningen, och den måste utarbetas under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Varje skola skall också ha en kvalitetsredovisning som beskriver i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats och vad skolan tänker göra för att öka måluppfyllelsen. Arbetet med kvalitetsredovisningen skall främja kvalitetsarbetet och bidra till att förverkliga de nationella målen. Förutsättningar, arbete och måluppfyllelse skall redovisas. I Centralskolans kvalitetsredovisning framgår det inte tydligt vilka mål arbetet riktar sig mot, hur arbetet har utvärderats och vad det beskrivna resultatet grundar sig på, förutom några mätningar inom området hälsa. Som ovan nämnts finns inte heller i arbetsplanen angivet de mål som kvalitetsarbetet kan utgå ifrån, och av intervjuerna och dokumenten framgår det att kvalitetsarbetet är bristfälligt. Det förekommer dock visst kvalitetsarbete som inte kommer till uttryck i kvalitetsredovisningen, till exempel utvärderingar av undervisningen. Men även andra processer och resultat bör utvärderas för att skolan skall kunna visa data för resultat på fler områden än kunskaper i årskurs 9, och göra sambandet synligt mellan insatser och resultat. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den kan utgöra ett användbart redskap i det fortlöpande kvalitetsarbetet.

Sedan den 15 augusti 2005 finns en bestämmelse att kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av personal och elever, och vårdnadshavarna skall ha möjlighet att delta i arbetet. Den kvalitetsredovisning som Skolverket har granskat gäller år 2005, och intervjuerna visar att elever och föräldrar inte deltagit i arbetet. Inspektörerna vill påpeka att delaktigheten för dessa grupper måste tillgodoses i fortsättningen.

Ledning och intern kommunikation

Skollagen anger att det är rektor som har funktionen att leda utbildningen, och rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn på Centralskolan har mångårig lärarerfarenhet från grundskolans mellersta och senare skolår, bland annat från den egna skolan, har varit rektor där i fyra år och håller på att gå den statliga rektorsutbildningen. Skolans personal och elever är indelade i olika arbetslag, och ledningsgruppen där arbetslagsledarna ingår är ett forum för styrning av verksamheten och informationsutbyte. Enligt intervjuerna är rektorn väl förtrogen med verksamheten, men inspektörerna finner att många av de rutiner som rektorn hänvisar till enligt övriga intervjugrupper inte är aktiva. Inspektörerna uppfattar att särskolan har en otydlig roll i skolans organisation och att särskolan kan uppleva sig som en likvärdig del främst genom initiativ av och samarbete mellan enskilda lärare. Ledningsansvaret för särskolan är inte tydligt för personalen. En befattningshavare i kommunen med ledande och samordnande uppgifter inom elevvård, särskilt stöd och särskola ansvarar för elevernas placering och personalens kompetensutveckling. Det är områdeschefen och inte rektorn på Centralskolan som har budgetansvar för särskolan.

När det gäller ansvaret för att utbildningen utvecklas menar rektorn att utvecklingssamtalen med personalen och de spontana mötena är de viktigaste forumen. Intervjugrupperna uppfattar rektorn som en engagerad ledare med tydliga visioner, som främst kommit till uttryck i skolans profileringar, det så kallade intressevalet. Övrigt utvecklingsarbete bedrivs under en femårsperiod inom ramen för den kommungemensamma satsningen på PBS, problembaserad skolutveckling. Personalen får via samtalsgrupper möjlighet att utveckla olika

områden. Enligt lärarna riskerar processerna att bli för utdragna och de upplever att utvecklingen går i stå när man behöver ta nästa steg och de organisatoriska eller ekonomiska förutsättningarna lägger hinder i vägen. Inspektörerna kan inte finna att skolan har en gemensam bild av ett utvecklingsarbete utifrån de fastställda målen för utbildningen. Inspektörerna bedömer att rektorn bör ta ett tydligare ansvar för att utbildningen utvecklas, inrikta utvecklingsarbetet mot de fastställda målen för utbildningen och öka sin förtrogenhet med den obligatoriska särskolans verksamhet.

Sammanfattning

Centralskolan bör målinrikta sitt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling, och ordningsreglerna bör vara bättre förankrade hos eleverna. Skolan bör också stärka elevernas träning i att arbeta i demokratiska former och öka deras möjligheter till inflytande.

Skolan bör se till att det är de nationella målen i kursplanerna som styr lärandet i alla ämnen, att eleverna har kännedom om dessa mål och att de har inflytande över arbetsformer och stoff för att nå målen. Insatserna för att skapa kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling bör öka. Arbetssätt och arbetsformer bör varieras mera, och skolan bör bättre anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov. Centralskolan har goda om än översiktligt beskrivna rutiner för särskilt stödbehov och en organisation som stöder elevernas möjligheter att nå målen, men skolan måste tillgodose behovet av studiehandledning på modersmål.

Den individuella utvecklingsplanen bör även kunna omfatta långsiktiga mål och mål som utgår från elevens intresse, inte enbart förbättringsområden och skrivningarna skall vara i enlighet med målen för utbildningen. Vidare bör Centralskolan öka sina insatser för att åstadkomma en likvärdig betygsättning enligt de nationella bestämmelserna. Skolans arbetsplan bör förtydligas så att den beskriver hur skolan skall genomföra de fastställda målen för utbildningen, och den måste utarbetas under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den kan utgöra ett användbart redskap i det fortlöpande kvalitetsarbetet. Rektorn bör ta ett tydligare ansvar för att utbildningen utvecklas, inrikta utvecklingsarbetet mot de fastställda målen för utbildningen och öka sin förtrogenhet med den obligatoriska särskolans verksamhet.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

I timplanen för grundskolan finns ett visst antal timmar avsatta för elevens val. Enligt grundskoleförordningen syftar detta till att eleven enligt eget val skall få bredda och fördjupa kunskaperna i ett eller flera ämnen. Ett allsidigt urval av ämnen skall erbjudas. Elevens val finns inte i Centralskolans timplan, däremot ett inslag som kallas intresseval och består av de tre inriktningarna hälsa och idrott, media och skapande verkstad. Enligt rektorn blir eleverna i årskurs 5

tillfrågade om vad de är intresserade av och inriktningarna utformas därefter. Eleverna har möjlighet att byta inriktning inför varje årskurs. Inspektörerna vill framhålla att skolan bör vara uppmärksam på innehållet i intressevalet så att det motsvarar det som grundskoleförordningen anger om elevens valmöjlighet och ett allsidigt urval av ämnen. Eleverna på Centralskolan skall också vara informerade om att inslaget elevens val enligt grundskolans timplan och grundskoleförordningen har formen av det så kallade intressevalet på skolan.

Personal

Enligt skollagen skall kommunen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Centralskolan har läsåret 2006/2007 8,0 lärare per hundra elever. Det innebär att lärartätheten har minskat något sedan föregående läsår då siffran var 8,3, jämfört med riksgenomsnittet 8,0. Med några få undantag har alla lärare pedagogisk utbildning för den undervisning de bedriver.

Materiella resurser

Enligt läroplanen skall strävan vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. I dessa betingelser ingår den fysiska miljön. I en del korridorer på Centralskolan finns bordtennisbord som eleverna utnyttjar, och de har nyligen varit delaktiga i att utforma utseende och verksamhet i den nya kafeterian. I övrigt uppfattar inspektörerna den inre miljön på skolan som anonym. De allmänna utrymmena saknar helt tecken på att lokalerna har funktionen av rum för lärande, och även i klassrummen finns det få sådana inslag. Det ingår i skolans planer att förbättra den inre miljön genom ett arbetsmiljöråd gemensamt för elever och personal. Centralskolan har ett eget bibliotek som ständigt är öppet för eleverna även utanför de tider då det är bemannat.

Datum	Ort
2007-09-13	Lund

Monika Ivarsson

Birgitta Nilsson